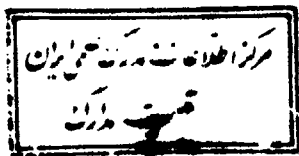

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

٢ ٧٢٢٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اعمال قواعد عمومی قراردادها در برات

**بوسیله
عباسعلی داروسی**

پایان نامه

ارائه شده به دانشکده تحصیلات تکمیلی به عنوان
بخشی از فعالیتهای تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته

حقوق خصوصی

از

5179

دانشگاه شیراز

شیراز، ایران

ارزیابی و تصویب شده توسط کمیته پایان نامه با درجه: خوب

امضاء اعضاء کمیته پایان نامه:

دکتر عبدالعلی غزنوی استادیار دانشکده حقوق (رئیس کمیته)

دکتر محمد امامی استادیار دانشکده حقوق

دکتر پرویز غامری استادیار دانشکده حقوق

شهریور ماه ۷۷

۲۷۲۲۳

تقدیم به :

روح پاک پدرم،

مادرم،

خواهران و برادرانم

چکیده
اعمال قواعد عمومی قراردادها در برات
بوسیله
عباسعلی داروی

↓

صدور برات، حسب قواعد کلی حقوق مدنی، یک عمل حقوقی است. لذا، علی‌الاصول، باید تابع قواعد عمومی قراردادها باشد. این امری مسلم و بدیهی است، چون در قلمرو حقوق تجارت، انجام معاملات تجاری تابع همان شرایط اساسی است که برای صحت هر معامله در حق مدنی لازم است. لیکن، وجود دو اصل بنیادی حقوق تجارت، یعنی «سرعت» و «امنیت» و اصول حاکم بر اسناد تجاری، از جمله اصل استقلال امضائات، اصل تجریدی تعهدات هر یک از صاحبان امضاءها، اصل غیر قابل استناد بودن ایرادات، اصل مسئولیت تضامنی و موجب شده است که اعمال قواعد عمومی قراردادها در برات دچار تغییر و تحولاتی گردد که قابل بررسی است.

↑

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: مقدمه
۹	فصل دوم: ماهیت برات و توجیه آن بر اساس خصوصیات حقوق تجارت
۹	۱- سابقه تاریخی
۱۱	۲- نظرات مختلف درباره تعهدات در برات (ماهیت برات)
۱۱	۲-۱- نظریه ایفای
۱۲	۲-۲- نظریه عقد
۱۴	۲-۳- نظریه مختلط (ترکیبی)
	۳- خصوصیات حقوق تجارت و توجیه ماهیت برات
۱۶	بوسیله این خصوصیات
۱۷	۳-۱- سرعت در معاملات تجاری
۱۸	۳-۲- تقویت اعتبار
۲۱	۴- ماهیت برات از دیدگاه حقوق تجارت
۲۱	۴-۱- برات از اعمال تجاری موضوعی است
۲۲	۴-۲- برات یک قرارداد تجاری است
۲۵	فصل سوم: جایگاه برات بعنوان یک قرارداد در بین اقسام عقود
۲۵	۱- اقسام عقود بر حسب آثار و برات
۲۶	۱-۱- برات عقدی لازم است
۲۷	الف) امکان فسخ برات به حکم قانون

عنوان

صفحه

ب) تفاسخ	۳۳
۱-۲- تنجیز و تعلیق در برات	۳۳
۱-۳- تملیک یا تعهد در برات	۳۵
۲- تقسیم عقود بر حسب شرایط انعقاد و برات	۳۷
۲-۱- برات از عقود تشریفاتی است	۳۸
۲-۲- برات از عقود معین است	۴۱
فصل چهارم: شرایط اساسی معامله در برات بعنوان یک قرارداد	۴۳
۱- قصد و رضا	۴۴
۱-۱- مفهوم قصد و رضا	۴۴
۱-۲- اعلام و بیان اراده	۴۷
الف- اعلام قصد از طرف اصیل	۴۷
ب- وکالت در صدور برات	۴۸
ج- حقوق تطبیقی	۵۳
۱-۳- فقدان قصد	۵۴
۱-۳-۱- اشتباه	۵۵
الف) اشتباه در قرارداد اصلی	۵۶
ب) اشتباه در شرایط شکلی برات	۵۷
ج) اشتباه در شخصیت دارنده برات	۵۸
۱-۴- فقدان رضا	۶۰
۱-۴-۱- اکراه	۶۰
۲- اهلیت در برات	۶۳
۳- موضوع برات	۶۸
۴- جهت در برات	۶۹

عنوان	صفحه
۱-۴- مفهوم جهت در حقوق ایران	۶۹
۲-۴- مفهوم جهت در حقوق فرانسه	۷۰
۳-۴- مفهوم جهت در برات	۷۴
۴-۴- مفهوم علت در برات	۷۵
۴-۵- ضمانت اجرای جهت نامشروع در برات	۷۵
۴-۶- ضمانت اجرای فقدان یا نامشروع بودن علت برات	۷۸
فصل پنجم: اجرای تعهدات حاصله در برات	۸۳
۱- مسئولیت در برات.....	۸۳
۱-۱- انواع مسئولیت در اسناد تجاری	۸۴
۱-۱-۱- مسئولیت انفرادی (استقلالی)	۸۴
۲-۱-۱- مسئولیت اشتراکی.....	۸۵
۳-۱-۱- مسئولیت تضامنی.....	۸۹
۴-۱-۱- مسئولیت قراردادی.....	۹۴
۵-۱-۱- شرط عدم مسئولیت در برات.....	۹۶
الف) مفهوم شرط عدم مسئولیت.....	۹۶
ب) شرط عدم مسئولیت در برات.....	۹۷
۲-۱- مسئولیت امضاءکنندگان برات	۱۰۰
۱-۲-۱- صادرکننده برات (براتکش).....	۱۰۰
الف) مسئولیت صادرکننده در صورت نکول توسط براتگیر.....	۱۰۱
ب) مسئولیت صادرکننده در صورت عدم تأدیه.....	۱۰۱
۲-۲-۱- ظهرنویس یا ظهرنویسها.....	۱۰۳
الف) مسئولیت ظهرنویس ناشی از نکول برات.....	۱۰۴
ب) مسئولیت ظهرنویس ناشی از عدم تأدیه وجه برات	۱۰۴
۳-۲-۱- براتگیر	۱۰۴
۴-۲-۱- ضامن یا ضامنین	۱۰۵

۱۰۶.....	الف) ضمانت در حقوق مدنی
۱۰۹.....	ب) ضمانت در حقوق تجارت
۱۰۹.....	ج) ضمانت در برات
۱۱۲.....	۲- شرایط پرداخت برات
۱۱۲.....	۲-۱- پرداخت کننده
۱۱۲.....	الف) پرداخت توسط شخص ثالث در حقوق مدنی
۱۱۳.....	ب) پرداخت دین توسط شخص ثالث در برات
۱۱۸.....	۲-۲- گیرنده
۱۲۱.....	۲-۳- موضوع تأدیه
۱۲۴.....	۲-۴- زمان تأدیه
۱۲۶.....	نتیجه‌گیری
۱۳۰.....	منابع

چکیده و عنوان انگلیسی

فصل اول

مقدمه

در عصر تولید انبوه که مصرف زیاد را می‌طلبد و نیازمند مبادله سریع کالا و محصولات و بطور کلی جابجایی ثروت می‌باشد، دیگر از اصول و قواعد عمومی و کلاسیک کاری ساخته نیست و به ضرورت دگرگونی در اصول و قواعد گذشته برای ایجاد زمینه مناسب، امری حتمی خواهد بود. تصویب و پذیرش قانون تجارت در ایران با وجود مقررات قانون مدنی در رابطه با همین ضرورت بوده است. «حقوق تجارت یکی از مهم‌ترین رشته‌های حقوق خصوصی است که با حقوق مدنی رشته مهم دیگر، رابطه بسیار نزدیک دارد. بطوریکه در بعضی از ممالک شرقی دنیا مانند انگلستان مقررات واحدی بر کلیه اشخاص، اعم از تاجر و غیرتاجر و کلیه اعمال اعم از مدنی و بازرگانی، حکومت می‌کند. مباحث مختلف حقوق مدنی مانند اشخاص، اموال، تعهدات و غیره در حقوق تجارت نیز وجود دارد. ولی البته مقررات حاکم بر این مباحث، به علت احتیاجات خاصی معاملات بازرگانی، همیشه با مقررات مدنی یکی نیست. مثلاً اشخاص حقوق تجارت را افراد تاجر و شرکت‌های تجاری تشکیل می‌دهند.

روابط بین تاجر با روابط بین زوجین یا شرایط تاجر با شرایط ابوت و نبوت و غیره فرق دارد. همچنین در بحث مالکیت، اموالی در حقوق تجارت وجود دارد که با اموال حقوق مدنی متفاوت است و باید مقررات خاصی به آنها حکومت کند.

اسم تجارتي، مایه تجارتي و غیره از اموال حقوق تجارت بشمار می‌رود و تابع مقرراتی است که در حقوق مدنی پیش‌بینی نشده است. در مورد تعهدات نیز باید، در حقوق تجارت از اصول و مقرراتی پیروی گردد که با احتیاجات دنیای معاملات متناسب باشد^۱ وضع در مورد اسناد تجارتي نیز به همین منوال است. اسناد و اوراقی که وسیله معاملات بازرگانان و ابزار مبادلات تجارت بین‌المللی را تشکیل می‌دهد نیز با اسناد و

^۱ اوصیا، دکتر پرویز - تاریخ و منابع حقوق تجارت - ص ۲.

اورا قی که اشخاص عادی در زندگی خود آنها را وسیله مبادلات ~~خود~~ قرار می‌دهند، فرق می‌کند. با این حال در مورد وجه افتراق و تمایز حقوق تجارت و حقوق مدنی نباید افراط نمود و این دو رشته را کاملاً مجزا و مستقل از یکدیگر معرفی نمود. بلکه اصول کلی حاکم بر هر یک از دو رشته یکی است و به بهترین نحو در حقوق مدنی تشریح شده است. مثلاً مبانی مسئولیت، عناصر موجه مسئولیت در حقوق تجارت و مدنی یکی است. همچنین اصول کلی حاکم بر قراردادها، مثل رضایت طرفین، موضوع و جهت مشروع معامله که در حقوق مدنی مطرح است در حقوق تجارت نیز عیناً وجود دارد ولی مثلاً انعقاد قراردادها برای اینکه از نظر حقوقی منشأ اثر باشد در معاملات مهم مدنی با تشریفات توأم است که در حقوق تجارت وجود ندارد.^۱

بررسی میزان تأثیر پذیری حقوق تجارت از حقوق مدنی در مورد هر یک از مباحث فوق‌الذکر کاریست شایسته و مفید ولی در این مختصر نمی‌گنجد. لذا ترجیح دادیم برات را بدلیل اهمیت و کاربردی که در زندگی اقتصادی افراد دارد، انتخاب نموده و اصول کلی و عمومی تعهدات مدنی را در آن بررسی نماییم. پاره‌ای از فواید و اهمیت اسناد تجاری، که برات نمونه کامل آنهاست، بقرار ذیل می‌باشد:

۱- اسناد تجاری وسیله پرداخت هستند: امروزه در روابط بازرگانی کمتر اتفاق می‌افتد که بهای کالا نقداً پرداخت گردد. بازرگانی که کالایی می‌فروشد براتی به عهده خریدار صادر می‌کند که مهلت آن مثلاً سه ماه است. خریدار با قبول برات متعهد می‌شود که وجه آنرا در سررسید تأدیه نماید. بنابراین اسناد تجاری از نظر پرداخت جانشین پول شده‌اند پرداخت بطریق اسناد تجاری هم بنفع پرداخت کننده و هم بنفع جامعه می‌باشد. نفع پرداخت کننده در مبحث مربوط به «وسیله کسب اعتبار» بررسی می‌شود. اما نفع جامعه به این ترتیب تأمین می‌شود که، یکی از عوامل ایجاد تورم در جامعه، وجود پول بیش از حد در دست مردم است. اقتصاددانان معمولاً توصیه می‌کنند که پول باید بطریقی از دست مردم خارج شود. یکی از راههای جمع‌آوری پول، استفاده از اسناد

^۱ اوصیا، دکتر پرویز- همان منبع - ص ۳.

تجاری بعنوان وسیله پرداخت می‌باشد. اگر فرهنگ استفاده از اسناد تجاری در جامعه جا بیفتد، افراد مجبور نیستند همیشه پول نقد به اندازه کافی برای انجام معاملات به همراه داشته باشند. اسناد تجاری باعث می‌شوند چندین معامله صورت گیرد بدون اینکه پولی رد و بدل شود. مثلاً تاجری کالایی را می‌فروشد می‌تواند براتی به عهده خریدار صادر کند و به طلبکار خود دهد طلبکار هم می‌تواند آنرا در معامله‌ای که با ثالث انجام می‌دهد به نفع او ظهنویسی نماید و این سلسله می‌تواند ادامه یابد. از طرف دیگر، استفاده از برات در روابط تجاری بین‌المللی می‌تواند وسیله‌ای باشد تا از انتقال پول نقد از کشوری به کشور دیگر یا از تبدیل پولی به پول دیگر جلوگیری کند.

۲- برات وسیله کسب اعتبار است: برات همواره وسیله‌ای برای تأمین اعتبار بوده است. این نقش و فایده برات از سایر قواید آن برجسته‌تر و مملوس‌تر است. برات می‌تواند هم برای خریدار و هم فروشنده وسیله کسب اعتبار باشد. گفته شد که نفع تاجر و تجارت اینست که پرداخت‌ها نقدی نباشد. چون تاجر همیشه پول نقد به اندازه کافی در اختیار ندارند. اگر پرداخت‌ها الزاماً نقدی باشد از میزان معاملات تجاری به حد زیادی کاسته خواهد شد و این به ضرر اقتصاد کشور است.

اسناد تجاری بیشتر به منظور تسهیل پرداخت‌های غیرنقدی بوجود آمدند. چون معمولاً پرداخت برات فوری نیست. صدور برات‌های برویت کمتر بین تاجر رایج است. چون اگر نیاز به پرداخت فوری باشد از اسناد دیگر مانند چک استفاده می‌شود. خریدار می‌تواند با استفاده از برات از فروشنده کالا مهلتی بگیرد تا در مهلت مزبور ثمن معامله را تهیه و تسلیم نماید. در طی این مدت، خریدار می‌تواند با فروش اموال خریداری شده، در سر وعده به براتگیری که برات را قبول کرده است برساند.

برات می‌تواند برای فروشنده نیز وسیله اعتبار باشد. به این ترتیب که او می‌تواند با انتقال برات به دیگری در عوض وجه نقد دریافت کند. دارنده برات این کار را اغلب با مراجعه به بانک و "تنزیل" آن انجام می‌دهد. اهمیت برات بعنوان وسیله تأمین اعتبار

بلحاظ ویژگی‌ها و خصوصیات این سند می‌باشد. چون برات به خودی خود معرف طلب دارنده آن است. یعنی تابع مقررات پیچیده و دست و پاگیر انتقال طلب نیست.

در روابط مدنی، مدیون می‌تواند به تمام ایراداتی که قابل طرح در مقابل منتقل کننده است در مقابل منتقل الیه متوسل شود. لذا منتقل الیه ممکن است با مدیونی روبرو شود که قبلاً دینش را پرداخت نموده باشد. ولی در اسناد تجاری وضع اینگونه نیست. اسناد تجاری به محض صدور از سبب خود مستقل می‌شوند و موضوعیت می‌یابند. بعبارت دیگر، اسناد تجاری مبین بی‌چون و چرای طلب دارنده می‌باشند. لذا، براتگیر حق طرح ایرادات مربوط به رابطه او و صادر کننده را در مقابل دارنده ندارد. آنچه آمده است تنها یک شیوه کسب اعتبار بوسیله برات می‌باشد. برات می‌تواند یک وسیله‌ای برای اخذ وام از بانک باشد. به این ترتیب که، بانک وامی در اختیار مشتری خود قرار می‌دهد، براتی علیه او صادر می‌کند که در سررسید وام اعطائی بازپرداخت شود. بانک می‌تواند برات مزبور را از طریق ظهرنویسی منتقل کند. گاه اعطای اعتبار بانک به مشتری از طریق قبول برات صورت می‌گیرد. در اینصورت، بانک بدون اینکه پولی در اختیار مشتری خود قرار دهد، برات صادره توسط مشتری را قبول می‌کند و در عوض پول امضای خود را در اختیار مشتری می‌نهد.

۳- برات وسیله انتقال طلب و وجه می‌باشد: تاریخ پیدایش برات با این نقش

آغاز می‌شود. با این توضیح که، در گذشته نقل و انتقال پول مشکل و همراه با مخاطره بود. راهزنی و دزدی دریایی بسیار رایج بود با پیدایش برات این مشکل تا حدی رفع گردید.

بازرگانان از برات برای تعویض و انتقال آن از محل خود به محل تجارت استفاده می‌نمودند. بدین ترتیب که از بانک طرف معامله خود می‌خواستند که عملیات تعویض و انتقال را برای آنها در خارج از کشور انجام دهد. بانک دستوری به بانک طرف حساب خود در خارج صادر می‌کرد و دارنده برات با مراجعه به بانک محل تجارت وجوه مورد نیاز خود

را دریافت می‌کرد و بدین وسیله از حمل و نقل توأم با خطر پول احتراز می‌نمود. بانک در قبال این خدمت حق الزحمه‌ای هم دریافت می‌نمود.

با تأمل در نقش و فایده‌ای که برات می‌تواند در روابط اقتصادی افراد و جامعه ایفاء نماید، می‌توان پی به ضرورت اصلاح و تصویب قوانین در راستای ایجاد اعتماد بیشتر بمنظور استفاده از این سند برد. توسعه اقتصادی جامعه تا اندازه‌ای وابسته به حقوق تجارت می‌باشد. پدیده‌های اقتصادی مفید فقط بوسیله و در حدود قواعد و اصولی که تجارت وضع می‌کند ممکن است در اجتماع معین وارد گردد. بعبارت دیگر حقوق تجارت چهارچوبی را که فقط در محدوده آن فعالیت‌های اقتصادی ممکن است منشأ اثر باشد مشخص می‌سازد. البته، حقوق در ایجاد پدیده‌های اقتصادی دخالت ندارد ولی وسایل لازم را در دسترس قرار می‌دهد تا این پدیده‌ها به بهترین نحو در اجتماع وارد گردد.^۱ قانون تجارت ایران که در سال ۱۳۱۱ به تصویب رسیده است، عمدتاً از قانون ۱۸۰۷ فرانسه اقتباس شده است. در حالیکه قانون تجارت فرانسه در زمینه‌های مختلف (شرکت‌ها، اسناد تجاری، ورشکستگی) دچار تحولاتی عظیم و دگرگونی‌های وسیعی شده است. قانون تجارت ما از سال تصویب آن بر این طرف، تحول چشم‌گیری نداشته است. علت امر را می‌توان کندی توسعه ساختار اقتصادی و تجاری کشور دانست. اسناد تجاری از جمله مباحثی است که باید توجه خاصی به آن مبذول داشت.

رشد اقتصادی محصول گردش سرمایه است و اسناد تجاری یکی از وسایلی هستند که می‌توانند گردش سرمایه را تسریع نمایند لذا وسیله ایجاد رشد اقتصادی هستند. قانون تجارت ایران در این مبحث (اسناد تجاری)، مانند سایر مباحثش دارای خلاءها، نقایص و تعارض‌هایی می‌باشد که مانع استفاده فراوان از اینگونه اسناد می‌باشند. حال که قانونگذار درصدد حل این شکل نیست، این وظیفه حقوقدانان است که با تفسیرها و ارائه طریق تا حدی این مشکل را حل نمایند. یکی از راههای جبران نقایص و پر نمودن خلاءهای قانونی، استفاده از حقوق مدنی بعنوان مادر حقوق تجارت می‌باشد. با

^۱ اوصیاء، دکتر پرویز- همان منبع ص ۳.

این توضیح که، اگر چه نظام حقوق خصوصی ایران مبتنی بر تعدد حقوق خصوصی است ولی این تعدد به معنای استقلال کامل حقوق تجارت نیست. به بیان بهتر «حقوق تجارت مجموعه مقررات استثنایی و خاصی است نسبت به حقوق مدنی که بطور عام روابط خصوصی افراد یک اجتماع را تنظیم می‌کند»^۱.

به این معنا که در موارد مصرح باید این قانون اجرا شود ولی در موارد سکوت و ابهام باید به حقوق مدنی مراجعه نمود. این معنا در زمینه قرارداد بیشتر محسوس است. چون قراردادها دارای یک اساس و اصول و استخوان‌بندی می‌باشند که بدون آنها قابل تحقق نیستند. هر قراردادی، بدون توجه به نوع آن، برای انعقاد الزاماً باید دارای آن اساس باشند. مانند توافق دو اراده یا اهلیت و غیره ... آنچه که باعث جدایی انواع قراردادها (تجاری، مدنی، اداری، بین‌المللی) می‌شود. نحوه انعقاد، ماهیت حقوق و تعهدات طرفین، مسئولیت، انجام تعهد و غیره می‌باشد. یعنی کیفیت اصول اساسی حاکم در اینگونه قراردادها متفاوت است. تفاوت را باید در مبنا و اصول و اهداف هر شاخه‌ای از حقوق جستجو نمود. هر رشته‌ای از حقوق دارای اهدافی می‌باشند که تمام قواعد و مقرراتش در راستای تأمین آن اهداف وضع شده‌اند. مثلاً حقوق مدنی با مالکیت ارضی و اقتصاد کشاورزی منطبق بوده و هدفش حفظ و حمایت ثروت است. لذا کمترین نیازی به سرعت در انجام معاملات دارد و اکثر قواعد و مقررات این حقوق خشک و تشریفاتی هستند. بعنوان نمونه، قراردادهای مهم باید رسمی باشند یا اصل آزادی ادله وجود ندارد و دلایل انحصاری می‌باشند.

حال آنکه چون هدف حقوق تجارت تسهیل گردش ثروت است، سرعت در معاملات تجاری لازمه آن بشمار می‌آید. اصل سرعت و امنیت در معاملات تجاری دو اصل مهم و حیاتی برای تجارت است که باعث اختلافات و تفاوت‌هایی میان دو نوع قرارداد تجاری و مدنی شده است.

^۱ عرفانی، دکتر محمود- حقوق تجارت- جلد اول چاپ چهارم- انتشارات جهاد دانشگاهی- سال ۶۹-

وجود این دو اصل باعث می‌شود، وقتی قواعد عمومی قراردادهای وارد دنیای تجارت می‌شوند دستخوش تحولاتی گردند و حتی ممکن است بسیاری از لوازم و آثار خود را از دست دهند. مثلاً، در قلمرو حقوق مدنی هر گاه موضوع معامله‌ای مستند به اسناد عادی، بنحوی از انحاء، چه از نظر اهلیت طرفین و چه از نظر جهت، قصد و رضای آنها و غیره، باطل باشد سند نیز تبعاً باطل خواهد بود. حال اگر این سند باطل، که مظهر یک عمل حقوقی می‌باشد، مجدداً مورد معامله واقع شود بدلیل بطلان معامله پایه تمام معاملات بعدی باطل می‌شوند. چون مطابق قاعده کلی، معامله باطل مفید انتقال نیست. اگر منتقل الیه مورد معامله را منتقل نماید معامله به مال غیر محسوب و غیر نافذ است. ولی در اسناد تجاری اینگونه نیست. اسناد تجاری به محض صدور از معامله اصلی منشأ صدور سند جدا می‌شوند و هر معامله برواتی مستقل از یکدیگر هستند. در نتیجه اگر معامله اصلی باطل باشد، این بطلان به سایر معاملاتی که روی سند انجام شده، سرایت نخواهد کرد که از نتایج اصل امنیت تجاری می‌باشد. آنچه که ما قصد بررسی آنرا در این مختصر داریم، بررسی همین تغییرات قواعد عمومی قراردادهای در حقوق تجارت است.

با این توضیح که، صدور برات حسب قواعد کلی حقوق مدنی، یک عمل حقوقی است و از دیدگاه حقوق تجارت، صدور برات ذاتاً عمل تجاری محسوب می‌شود. قانون تجارت ایران جهت انجام اعمال تجاری اعم از اسناد و قراردادهای، اهلیت خاصی را پیش‌بینی نکرده است. لذا حسب قاعده کلی، در قلمرو حقوق تجارت، انجام معاملات تجاری تابع همان شرایط اساسی است که برای صحت هر معامله در حقوق مدنی لازم است. بنابراین برای صحت صدور برات و نقل و انتقال آن از طریق ظهنویسی، قصد و رضای طرفین یا اطراف برات، اهلیت آنها، موضوع معینی که مورد معامله باشد، مشروعیت جهت معامله، از شرایط اساسی است. النهایه از آنجا که صدور برات یک عمل تجاری است و تعهد براتی و برات بعنوان یک سند تجاری، حسب اصول و قواعد حاکم بر اسناد تجاری در اکثر نظامهای حقوقی، از استقلال و اعتبار ذاتی و وصف موضوعی برخوردار است، لذا در بررسی شرایط اساسی صحت معامله از دیدگاه حقوق مدنی و انطباق آن با شرایط ماهوی برات به نکاتی برخورد می‌شود که وجوه افتراق عمده‌ای بین